

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
IP Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"
Catedra Farmacie Socială "VASILE PROCOPIȘIN"

RED:	04
DATA:	21.01.2016

Pag. 1/8

**PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ**

FACULTATEA FARMACIE

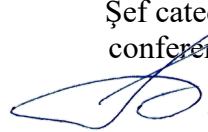
Aprobată

Aprobată

la ședința Consiliului Facultății Farmacie,
Proces verbal Nr. 4
din 13 iunie 2016

la ședința catedrei Farmacie Socială
„Vasile Procopișin”,
Proces verbal Nr. 10 din 20 aprilie 2016

Decanul facultății Farmacie
Dr. șt. farm., conferențiar universitar,

Nicolae CIOBANU

Șef catedră, dr. șt. farm.,
conferențiar universitar,

Mihail BRUMĂREL

PROGRAMA ANALITICĂ

DISCIPLINA: ISTORIA FARMACIEI ȘI PROPEDEUTICA FARMACEUTICĂ

Codul cursului: **S.04.O.042**

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Numărul total de ore – **90**; inclusiv:

✓ **Semestrul IV: curs – 17 ore; lucrări practice – 17 ore; lucrul individual – 56;**

Numărul de credite alocat unității de curs: **3 credite**

Practica didactică: **Codul: S.04.O.045**

Tipul practicii: **Obligatorie**

Numărul de ore: **semestrul IV - 60**

Numărul de credite alocat practicii: **2 credite**

Numele autorilor care predau unitățile de curs:

Mihail Brumărel, dr. șt. farm., conferențiar universitar

Anatolie Peschin, asistent universitar

Elena Chițan, asistent universitar

Chișinău, 2016

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

I. Scopul disciplinei:

Inițierea în activitatea de lucru cu materialele de arhivă, de selectare din diferite surse a informației profesionale despre trecutul și prezentul profesiei, deprinderi de efectuare a concluziilor obiective asupra evenimentelor trecute, cât și educarea la studenți a respectului și dragostei față de profesie pe exemplul predecesorilor și înaintașilor ei; inițierea studenților în noțiunile elementare de artă și știință farmaceutică, formarea la studenți a bazei cunoștințelor profesionale, pregătirea lor către studierea la anii superiori a disciplinelor de profil.

II. Obiectivele de formare în cadrul disciplinei

Istoria farmaciei, în baza metodelor istorice și logice, studiază dezvoltarea farmaciei ca proces istoric și a cunoștințelor medicale și farmaceutice ale tuturor popoarelor lumii și în toate perioadele istorice ale omenirii în raport integru cu evoluția și schimbarea formațiilor social-economice, realizărilor științelor naturii și culturii, ținând seama de relația dintre general și particular, național și internațional, din punctele de vedere farmaceutic, medical și social. O deosebită atenție este atrasă evoluției medicinei și farmaciei autohtone.

Propedeutica farmaceutică include noțiuni generale despre activitate farmaceutică, reglementări în domeniul farmaceutic, întreprinderilor farmaceutice, farmacistului, medicamentului, formelor farmaceutice, standardelor internaționale de calitate a medicamentelor și serviciilor farmaceutice.

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

la nivel de cunoaștere și înțelegere:

- ✓ să cunoască modalitățile de selectare și apreciere a informației în domeniul istoriei farmaciei;
- ✓ să cunoască etapele de bază în dezvoltarea medicinei și farmaciei universale și moldave;
- ✓ să înțeleagă corelația dintre evoluția și istoria medicinei și a farmaciei în raport cu evoluția societății, a istoriei, filosofiei, realizărilor științelor naturii și a culturii;
- ✓ să cunoască evenimentele principale din istoria profesiei;
- ✓ să cunoască personalitățile marcante ale medicinei și farmaciei universale și autohtone;
- ✓ să înțeleagă particularitățile dezvoltării medicinei și farmaciei autohtone;
- ✓ să cunoască evoluția reglementărilor în domeniul legislației farmaceutice;
- ✓ să cunoască terminologia farmaceutică;
- ✓ să cunoască nomenclatura întreprinderilor farmaceutice;
- ✓ să cunoască reglementările de bază în domeniul farmaceutic,
- ✓ să cunoască noțiunile de întreprindere farmaceutică, farmacist, medicament, formă farmaceutică;
- ✓ să cunoască standardele internaționale de calitate a medicamentelor și serviciilor farmaceutice;
- ✓ să cunoască și să înțeleagă elementele principale de etică și deontologie profesională.

la nivel de aplicare:

- ✓ să poată aplica cunoștințele acumulate în studierea de mai departe a disciplinelor de profil farmaceutic: tehnologia medicamentelor, managementul și legislația farmaceutică, chimia farmaceutică, farmacognozie etc.;
- ✓ să poată utiliza metodele istorico-științifice, logice, sociologice în cercetările și studierea asistenței cu medicamente și a altor științe farmaceutice;
- ✓ să aplice normele și regulile etice și deontologice în relațiile cu pacienții, colegii, superiorii.

la nivel de integrare:

- ✓ să poată să selecționeze și interpreteze evenimentele definitorii din numeroasele date privind dezvoltarea medicinei și a farmaciei;

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

- ✓ să evalueze și să prognozeze schimbările posibile în dezvoltarea farmaciei reieșind din evoluția anterioară a ei.
- ✓ să aprecieze aportul personalităților marcante la diferite perioade de dezvoltare a societății umane pentru dezvoltarea profesiei;
- ✓ să aprecieze rolul înaintașilor autohtoni în dezvoltarea medicinei și farmaciei naționale;
- ✓ să înțeleagă importanța studiilor propedeutice și istorice pentru dezvoltarea individuală în domeniul specialității;
- ✓ să poată înțelege și asimila mai ușor cunoștințele la disciplinele de profil farmaceutic din anii de studii care urmează.

III. Condiționări și exigențe prealabile

Posedarea cunoștințelor inițiale de terminologie medicală și farmaceutică, igienă generală, bioetică.
Posedarea cunoștințelor de istorie și filozofie generală. Cunoașterea modalităților de lucru cu literatura.
Posedarea cunoștințelor generale în domeniul normelor de comportament.

IV. Conținutul de bază al disciplinei

Istoria farmaciei

1. **Istoria și evoluția farmaciei în domeniul practic. Farmacia în epoca antică.** Activitatea farmaceutică în aspect istoric. Periodizarea. Surse de studiere. Elemente de medicină la primitivi.
2. **Cunoștințe medico-farmaceutice în orânduirea sclavagistă. Medicina și farmacia în Dacia.** Aportul civilizațiilor antice asupra dezvoltării ulterioare a medicinei și farmaciei.
3. **Farmacia medievală.** Medicina și farmacia în Bizanț. Medicina și farmacia arabă.
4. **Farmacia în Europa medievală.** Începuturile artei farmaceutice. Medicația pe teritoriul Daciei. Aportul alchimiei și farmaciei medievale asupra farmaciei universale.
5. **Istoria modernă. Farmacia europeană în civilizația Renașterii (iatrochimia).** Grădini botanice. Primele Farmacopei. Farmacia în țările române.
6. **Farmacia în Europa în sec. XVIII-XIX.** Diferențierea cunoștințelor și disciplinelor farmaceutice. Publicații periodice farmaceutice. Apariția industriei farmaceutice în Europa.
7. **Farmacia și medicamentul în sec. XX.** Reuniuni internaționale în domeniul farmaciei. Învățământul farmaceutic contemporan în diferite state. Studiul istoriei farmaciei.
8. **Farmacia, farmacistul și medicamentul la etapa actuală.** Mari companii farmaceutice.
9. **Dezvoltarea ocrotirii sănătății, științei medicale și farmaceutice în Moldova.** Asistența medico-sanitară a populației Moldovei pe parcursul anilor.
10. **Dezvoltarea sistemului farmaceutic în Moldova postbelică.** Pregătirea cadrelor autohtone prin învățământul farmaceutic mediu și superior. Evoluția industriei farmaceutice autohtone.
11. **Istoria fondării și dezvoltării USMF "N. Testemițanu".** Facultățile USMF "Nicolae Testemițanu". Muzele – surse de studiere a istoriei farmaciei.

Propedeutica farmaceutică

12. **Propedeutica farmaceutică. Noțiuni generale.** Organizarea asistenței medicale populației. Locul și rolul farmaciei și a farmacistului în asigurarea asistenței de sănătate.
13. **Sistemul farmaceutic.** Asistența farmaceutică. Întreprinderi farmaceutice: Științe farmaceutice. Cadre farmaceutice.
14. **Reglementarea activității farmaceutice.** Etica, bioetica și deontologia farmaceutică. Jurământul farmacistului. Norme de conduită în activitatea farmaceutică. Legislația farmaceutică.

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

- 15. Medicamentul. Medicamente alocate și homeopate.** Clasificarea medicamentelor. Căi de administrare a medicamentelor. Originea medicamentelor. Forme farmaceutice. Etapele elaborării medicamentelor. Medicina bazată pe dovezi. Prescrierea medicamentelor.
- 16. Standarde de calitate a medicamentelor și a serviciilor farmaceutice.** GLP, GCP, GMP, GDP și GPP.
- 17. Organisme naționale și internaționale în domeniul ocrotirii sănătății și a farmaceuticii.**

Repartizarea orelor didactice

A. Prelegeri:

Nr.	Tema	Ore
Istoria Farmaciei		
1.	Istoria și evoluția farmaciei în domeniul practic. Farmacia în epoca antică.	1
2.	Cunoștințe medico-farmaceutice în orânduirea sclavagistă Medicina și farmacia în Dacia.	1
3.	Farmacia medievală.	1
4.	Farmacia în Europa medievală.	1
5.	Istoria modernă. Farmacia europeană în civilizația Renașterii (iatrochimia).	1
6.	Farmacia în Europa în sec. XVIII-XIX.	1
7.	Farmacia și medicamentul în sec. XX.	1
8.	Farmacia, farmacistul și medicamentul la etapa actuală.	1
9.	Dezvoltarea ocrotirii sănătății, științei medicale și farmaceutice în Moldova.	1
10.	Dezvoltarea sistemului farmaceutic în Moldova postbelică.	1
Propedeutica farmaceutică		
11.	Propedeutica farmaceutică. Noțiuni generale.	1
12.	Sistemul farmaceutic.	1
13.	Reglementarea activității farmaceutice.	1
14.	Medicamentul. Medicamente alocate și homeopate.	2
15.	Standarde de calitate a medicamentelor și a serviciilor farmaceutice.	1
16.	Organisme naționale și internaționale în domeniul ocrotirii sănătății și a farmaceuticii.	1
Total		17

B. Lucrări practice și ore de pregătire individuală:

Nr.	Tema	Ore	
		Lucr. practice	Indiv. dual
Istoria Farmaciei			
1.	Istoria Farmaciei. Rolul și importanța studierii Istoriei Farmaciei.	1	3
2.	Cunoștințe medico-farmaceutice în orânduirea sclavagistă Medicina și farmacia în Dacia.	1	4

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

Nr.	Tema	Ore	
		Lucr. practice	Individual
3.	Farmacia medievală.	1	3
4.	Farmacia în Europa medievală.	1	4
5.	Istoria modernă. Farmacia europeană în civilizația Renașterii (iatrochimia).	1	4
6.	Farmacia în Europa în sec. XVIII-XIX.	1	3
7.	Farmacia și medicamentul în sec. XX.	1	3
8.	Farmacia, farmacistul și medicamentul la etapa actuală.	1	3
9.	Dezvoltarea ocrotirii sănătății, științei medicale și farmaceutice în Moldova.	1	3
10.	Dezvoltarea sistemului farmaceutic în Moldova postbelică.	1	3
11.	Istoria fondării și dezvoltării USMF "N. Testemițanu".	-	6
Propedeutica farmaceutică			
12.	Propedeutica farmaceutică. Noțiuni generale.	1	3
13.	Sistemul farmaceutic.	1	4
14.	Reglementarea activității farmaceutice.	1	3
15.	Medicamentul. Medicamente alopate și homeopate.	1	4
16.	Standarde de calitate a medicamentelor și a serviciilor farmaceutice. Organisme naționale și internaționale în domeniul ocrotirii sănătății și a farmaceuticii.	1	3
17.	Suștinerea lucrărilor de curs.	2	
Total		17	56

C. Practica didactică:

Nr.	Denumirea sectoarelor de lucru, activităților și deprinderilor practice	Ore
1.	Familiarizarea cu farmacia. <i>1.1. Structura sistemului farmaceutic din Republica Moldova.</i> <i>1.2. Legislația farmaceutică.</i> <i>1.3. Funcțiile și rolul farmaciei și farmacistului în cadrul sistemului de sănătate.</i> <i>1.4. Farmacia de acces public (comunitară).</i> <i>1.5. Spațiul farmaciei comunitare, dotarea cu mobilier și tehnică.</i> <i>1.6. Tehnica securității și sănătății muncii în farmacie.</i> <i>1.7. Regimul sanitar în cadrul farmaciei comunitare</i>	12
2.	Familiarizarea cu sortimentul de medicamente, produsele parafarmaceutice din sortimentul farmaciei, locurile de stocare a lor. <i>2.1 Clasificarea medicamentelor.</i> <i>2.2 Aprecierea statutului legal al medicamentelor eliberate din farmacie.</i> <i>2.3 Dispozitive medicale. Clasificare.</i> <i>2.4 Produse parafarmaceutice.</i> <i>2.5 Alte produse în cadrul farmaciei comunitare – suplimentele alimentare.</i>	12

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

Nr.	Denumirea sectoarelor de lucru, activităților și deprinderilor practice	Ore
3.	Recepția produselor în farmacia comunitară. <i>3.1 Tipurile de recepție a produselor în farmacia comunitară.</i> <i>3.2 Recepționarea medicamentelor.</i> <i>3.3 Recepționarea altor produse parafarmaceutice.</i> <i>3.4 Stocarea produselor recepționate.</i>	6
4.	Organizarea păstrării optime a produselor farmaceutice, parafarmaceutice, dispozitivelor medicale în cadrul farmaciei comunitare. <i>4.1 Principii și norme de depozitare și păstrare în farmacie.</i> <i>4.2 Particularitățile păstrării diferitor grupe de medicamente.</i> <i>4.3 Specificul păstrării formelor farmaceutice industriale.</i> <i>4.4 Principiile de păstrare a medicamentelor cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope.</i> <i>4.5 Particularitățile păstrării altor produse farmaceutice: dispozitive medicale, produse vegetale, produse parafarmaceutice.</i> <i>4.6 Monitorizarea depozitării și păstrării produselor în farmacie.</i>	6
5.	Prescripția medicală. Eliberarea medicamentelor din cadrul farmaciei comunitare. <i>5.1 Reguli generale de prescriere a medicamentelor pe rețetă. Formulare de rețete.</i> <i>5.2 Primirea și verificarea rețetelor de către farmacist.</i> <i>5.3 Erori de prescripție.</i> <i>5.4 Medicamente OTC.</i>	6
6.	Codul de etică a farmacistului. Principiile de bază și aplicarea lor în practica farmaceutică. <i>6.1 Codului deontologic al farmacistului din Republica Moldova.</i> <i>6.2 Implementarea practică a principiilor de bază ale eticii în cadrul farmaciei comunitare.</i> <i>6.3 Studii de caz a problemelor etice în farmacia comunitară.</i>	6
7.	Comunicarea în farmacia comunitară. <i>7.1 Stiluri de comunicare în farmacia comunitară.</i> <i>7.2 Elemente ale comunicării verbale și non-verbale.</i> <i>7.3 Bariere de comunicare în farmacia comunitară.</i> <i>7.4 Informarea și consilierea pacientului, importanța empatiei în comunicarea cu pacientul.</i>	6
8.	Utilizarea rațională a medicamentelor în farmacia comunitară. <i>8.1 Funcțiile farmacistului în cadrul sistemului de farmacovigilență.</i> <i>8.2 Polipragmazia, automedicația necontrolată.</i> <i>8.3 Surse de informare în activitatea practică a farmaciștilor din farmacia comunitară.</i> <i>8.4 Mediatizarea rațională a asistenței farmaceutice a populației de către farmacist.</i> <i>8.5 Istoria farmaciei comunitare.</i>	6
	Total ore:	60

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

V. *Bibliografia recomandată:*

A. *Obligatorie:*

1. Carata A. Istoria Farmaciei. Comparații și schițe de curs pentru studenți. București, 2010.
2. Cotrău M. Medicamentul de-a lungul vremii. Iași, 1995.
3. Parii B., Rusnac L., Ungureanu A. Medicamentul de la Adam până la Ștefan cel Mare, Chișinău, 2006.
4. Popescu H., Mogoșanu G.D. Istoria Farmaciei, Craiova, 2010.
5. Matei I., Mermeze V. Propedeutica farmaceutică, Oradea, 1998
6. Izsak S. Farmacia de-a lungul secolelor. București, 1979.

B. *Suplimentară*

1. Bejan V. Elemente de propedeutică farmaceutică. Chișinău, 2010.
2. Facultatea Farmacie la 40 de ani (File de istorie), sub red. V. Procopișin, N. Ciobanu. Chișinău, 2004.
3. Făuritorii unei istorii de aur. 60 ani de învățământ superior în Moldova, Chișinău, 2005.
4. Grosu Iu.. De Nicolo Testemitanio Testimonium Chișinău, Medicina, 1997.
5. Popușoi E, Stroev I.. Profesorul Coțovschi. Chișinău. Cartea moldovenească, 1980, p.158.
6. Popușoi E. Toma Ciorbă – medic umanist, organizator și activist public. Ocrotirea sănătății. 1984, Nr.1.
7. Popușoi E. C. Vârnăv. – medic emerit, savant și filosof. Ocrotirea sănătății. 1966, Nr.1.
8. Reglementarea activității farmaceutice în Republica Moldova, Chișinău, 2007.
9. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” la 60 ani, Chișinău, Centrul Editorial-Poligrafic „Medicina”, 2005.

VI. *Metode de predare și învățare utilizate*

Curs, lucrări practice, lucrul individual, practica didactică. Cursurile sunt susținute de către titularii de curs. Studenții pot accesa prelegerile în format PDF pe site-ul catedrei. Pentru evaluarea cunoștințelor și deprinderilor practice se utilizează diverse procedee interactive de învățare.

VII. *Sugestii pentru activitate individuală*

Lucrul individual în procesul de învățare include studiul materialului suplimentar pentru fiecare tema din sursele bibliografice de bază și suplimentare, din bazele de date disponibile prin rețelele de comunicare ale actelor legislative și normative de reglementare a activității farmaceutice. Fiecare student către finele studiului disciplinei trebuie să prezintă și să susțină un referat sub formă de lucrare de curs, cu tematica la indicația profesorului, ce se încadrează în temele studiate.

VIII. *Metode de evaluare*

Curentă: se efectuează prin verificarea prezenței la orele de curs și practice, verificarea pregătirii materialului didactic la lucrările practice și susținerea lucrărilor de curs.

Finală: Cursul se finalizează cu colocviu. Nota la colocviu se calculează ca notă ponderată în baza notei de la susținerea lucrărilor de curs – 50% și notei la totalizarea de la finele orelor de curs și practice – 50%. Notele 5 și mai mari se echivalează cu calificativul "atestat".

Evaluarea stagiului practic: Stagiul practic se finalizează cu colocviu diferențiat. Nota de la colocviu se calculează ca notă ponderată în baza notelor pozitive (≥ 5) a colocviului de la finalizarea cursului – 50% și interviului oral pe rezultatele practicii – 50%.

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

Modalitatea de rotunjire a notelor finale

Suma ponderată a notelor de la evaluările curente și examinarea finală	Nota finală	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-8,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Neprezentarea la colocviu fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul "neateastat". Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale colocviului nepromovat.

Practica didactică se finalizează cu colocviu diferențiat după rezultatele practicii pe baza interviului oral. Nota finală la deprinderi practice se formează ca rezultat al notei obținute la finele cursului - 50 % și notei obținute la interviul oral pe rezultatele practicii.

IX. Limba de predare

Disciplina se predă în limbile română, rusă, engleză.